

12 Beräkning av skatten

prop. 1999/2000:2, del 2 s. 677-683, SOU 1997:2, del II s 500-504.

12.1 Allmänt

Skatt avrundas nedåt så att öretal faller bort (23 kap. 1 § SBL).

12.2 Fysiska personer

12.2.1 Kommunal inkomstskatt

För fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten summan av skattesatserna för kommunalskatt och landstingsskatt i hemortskommunen för året före taxeringsåret multiplicerad med den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

Enligt lag (2002:976) om beräkning av viss inkomstskatt på förvärvsinkomster vid 2004 års taxering är det fasta beloppet 200 kr enligt 65 kap. 5 § IL en kommunal inkomstskatt i stället för som enligt IL en statlig inkomstskatt.

Den till kommunal inkomstskatt beskattningsbara inkomsten är underlag också för begravningsavgift enligt 9 kap. begravningslagen (1990:1144), vilken avgift betalas av den som är folkbokförd i Sverige, och för kyrkoavgift, som betalas av medlem i Svenska kyrkan, och för avgift som medlem i annat trossamfund betalar om samfundet har statlig hjälp med att ta in avgifterna. (lag 1999:291 om avgift till registrerat trossamfund).

Med hemortskommun avses den kommun där den skattskyldige ska vara folkbokförd den 1 november året före inkomståret. Detta följer av 65 kap.3 § andra stycket IL och 22 kap. 1a § SBL. Vid 2004 års taxering är det således den skattskyldiges bosättning den 1 november 2002 som avgör vilken kommun som är den skattskyldiges hemortskommun. Om den skattskyldige varit bosatt eller stadigvarande vistats i Sverige under någon del av inkomståret, men inte skulle ha varit folkbokförd här den 1 november året före inkomståret, avses med hemortskommun den kommun där

personen först var bosatt eller stadigvarande vistades. För den som är obegränsat skattskyldig på grund av väsentlig anknytning och tidigare bosättning i Sverige anses som hemortskommun den kommun till vilken anknytningen är statkast under året före inkomståret.

Med hemortskommun för dödsbo avses den dödes hemortskommun för dödsåret. Om den döde hade bytt folkbokföringsort efter den 1 november året före dödsåret, ska dock som hemortskommun för dödsboet från och med andra taxeringsåret efter dödsåret anses vara den kommun där den döde hade sin sista rätta folkbokföringsort.

För fysiska personer som är begränsat skattskyldiga till kommunal inkomstskatt under hela beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten 25 procent av den beskattningsbara förvärvsinkomsten. En sådan person är skattskyldig till kommunal inkomstskatt endast för vissa inkomster, se 3 kap. 17 – 19 §§ IL.

För begränsat skattskyldiga personer som avses i avsnitt 6.2.2 (3 kap. 17 § p. 2 – 4 IL) med anknytning till utländsk stats beskickning tillämpas bestämmelserna om skattesats och hemortskommun i första och fjärde styckena här ovan.

12.2.2 Statlig inkomstskatt

Den statliga skatten på förvärvsinkomster är

- 200 kronor. Enligt lag (2002:976) om beräkning av viss skatt på förvärvsinkomster vid 2004 års taxering är dock beloppet 200 kr en kommunal inkomstskatt.
- 20 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en nedre skiktgräns, och ytterligare
- 5 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en övre skiktgräns.

Den nedre skiktgränsen uppgår till 284 300 kronor vid 2004 års taxering. Den övre skiktgränsen uppgår till 430 000 kronor vid 2004 års taxering.

Vid taxeringarna därefter uppgår skiktgränserna till skiktgränserna för det föregående taxeringsåret multiplicerat med ett jämförelsetal, uttryckt i procent. Jämförelsetalet anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni andra året före taxeringsåret och prisläget i juni tredje året före taxeringsåret plus två procentenheter. Vid 2005 års taxering är dock denna beräkning begränsad till en procentenhet. Skiktgränserna fastställs av regeringen före utgången av andra året före taxeringsåret. De avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

För dödsbon gäller dessa bestämmelser om inkomstskatt på förvärvsinkomster med följande avvikelser.

Från och med beskattningsåret efter dödsfallsåret (kalenderåret) ska beloppet 200 kronor betalas bara om den beskattningsbara förvärvsinkomsten överstiger ett belopp som motsvarar ett grundavdrag (63 kap. 3 och 4 §§ IL). Från och med det fjärde beskattningsåret efter dödsfallsåret är skatten på förvärvsinkomsten dels 200 kr enligt föregående mening, dels 20 procent av *hela* den beskattningsbara förvärvsinkomsten, dels ock 5 % av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger den övre skiktgränsen.

Skatten på kapitalinkomster är 30 procent av överskottet i inkomstslaget kapital.

Expansionsfondsskatten är 28 procent av det belopp som dras av vid avsättning till expansionsfond (se 34 kap. IL). När avdraget återförs, ska 28 procent av minskningen av fonden tillgodoräknas den skattskyldige.

12.2.3 Skattereduktion

Skattereduktion görs av SKV. Den skattskyldige ska inte behöva vidta någon åtgärd för att få skattereduktion.

12.2.3.1 Skattereduktion för förvärvsinkomster

Skattereduktion enligt lagen (2000:1006) om skattereduktion

på förvärvsinkomster vid 2002 och 2003 års taxeringar gäller inte fr.o.m. 2004 års taxering. Vid 2005 års taxering kommer en särskild skattereduktion på 200 kr att medges (SFS 2003:821).

12.2.3.2 Underskott av kapital

Uppkommer det ett underskott av kapital ska skatten minskas med 30 procent av underskottet, om detta inte överstiger 100 000 kronor. Den del av underskottet som överstiger 100 000 kronor ska minska skatten med 21 procent av denna del av underskottet.

12.2.3.3 Allmän pensionsavgift

Av den allmänna pensionsavgift som påförs vid taxeringen enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift ska vid 2004 års taxering skattereduktion medges med 75 procent av avgiften. Skattereduktionen ska avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Underlaget för allmän pensionsavgift utgörs av inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete. Inkomster som överstiger 8,07 gånger inkomstbasbeloppet (40 900 kr för år 2003, dvs. vid 2004 års taxering) ska inte räknas med i underlaget. Inkomster från en arbetsgivare som inte uppgår till 1 000 kronor per år räknas inte heller med, såvida de inte utgörs av sjukpenning eller liknande. Understiger underlaget – vid 2004 års taxering – 42,3 procent av prisbasbeloppet ska avgift inte betalas.

Den allmänna pensionsavgiften påförs av SKV. Den ingår i de skattetabeller för preliminär skatt som SKV ger ut.

För den del av den allmänna pensionsavgiften som inte räknas av som skattereduktion medges avdrag enligt 1 kap. 5 § IL.

12.2.3.4 Sjöinkomst

För skattskyldiga som har sjöinkomst under hela beskattningsåret, ska skattereduktion göras med 14 000 kronor vid anställning på fartyg som huvudsakligen går i fjärrfart och med 9 000 kronor vid anställning på annat fartyg.

Skattskyldig som haft sjöinkomst under en del av ett år medges skattereduktion med 1/365 av beloppen för varje dag sjöinkomst uppburits. Avdrag kan inte erhållas för mer än 365 dagar. Tiden det gäller är antal dagar med sjöinkomst. Med detta avses dels avlönad tid för arbete ombord och dels betald hemmavarande tid i form av s.k. vederlagslön, semesterlön eller sjuklön betald av arbetsgivaren. Tid för vederlagslön varierar beroende på vilket kollektivavtal som följs men kan vara lika lång som för tjänstgöring ombord. Exempelvis är det inte ovanligt att sjöman tjänstgör ombord totalt sex månader per år och är ledig lika länge. Engångsbelopp grundar inte rätt till skattereduktion. Avdragen ska inte yrkas i självdeklaration utan tillgodoförs automatiskt med ledning av kontrolluppgiften, som arbetsgivaren lämnar.

Sjöinkomstavdraget, som dras av från den taxerade förvärvsinkomsten, behandlas i del 1 avsnitt 22.

12.2.3.4.1 Vem får skattereduktion?

Närfart/fjärrfart

Skattereduktion medges sjöman anställd ombord på svenskt fartyg klassificerat till närfart eller fjärrfart. För klassificering (se nedan) fordras att fartyget har en bruttodräktighet av minst 100 och används till handelssjöfart eller resandes fortskaffande eller till annat ändamål som har gemenskap med handelssjöfarten. Definitionerna av närfart och fjärrfart har inte ändrats jämfört med den upphävda lagen om sjömansskatt (se 64 kap. 6 § IL). Avdragsreglerna gäller inte för fartyg i inre fart (fartyg som går inom landet huvudsakligen i hamnar, på floder, kanaler, insjöar eller inomskärs vid kusterna eller i Kalmarsund) och inte heller för utländskt fartyg. Några få undantag finns beträffande utländskt fartyg, i de fall detta är inhyrt av svensk redare. Sjöman på fartyg i inre fart taxeras enligt allmänna regler. Sjöman på utländskt fartyg anses normalt arbeta utanför Sverige.

Närfart: linjefart mellan svenska hamnar utanför öppen kust eller utomskärs vid kusterna samt linjefart mellan svensk och utländsk hamn eller mellan utländska hamnar, dock ej linjefart bortom en linje mellan Hanstholm (nordvästra Danmark) och Lindesnäs (södra Norge) eller bortom Cuxhaven (Kielkanalen). Med detta avses passagerar- och bilfärjor eller andra fartyg i tidtabellsbunden fart inom det angivna området som alltså utgörs av Bottniska viken, Östersjön, Kattegatt och Skagerack. Slutsats av definitionen är exempelvis att nuvarande färjetrafik till Danmark och Finland går i närfart.

Fjärrfart: annan fart än inre fart och närfart.

SKV klassificerar

SKV klassificerar fartyg till närfart eller fjärrfart och lämnar i författningssamlingen (SKVFS) besked beträffande de fartyg på vilka de anställda ska få skattereduktion. Den första sammanställningen av klassificerade fartyg publiceras runt årsskiftet. Kompletteringar görs sedan successivt under året för tillkommande fartyg. Förutsättningen för att en sjöman ska få skattereduktion med avseende på sin inkomst ombord är alltså att han är anställd i redarens tjänst och tjänstgör ombord på ett fartyg som SKV klassificerat.

I samband med registrering av kontrolluppgifterna kontrollerar SKV att de fartyg för vilka arbetsgivare redovisar sjöinkomst är klassificerade.

Entreprenör	Skattereduktion medges även den som är anställd hos en entreprenör ombord på fartyg klassificerat till närfart eller fjärrfart, t.ex. hos någon som självständigt driver restaurang- eller kiosk-rörelse ombord.
Kontrollant	Skattereduktion medges dessutom den som för redarens räkning tjänstgör som kontrollant under fartygs byggande eller biträder vid fartygs utrustning för att senare tillträda befattning på fartyget och den som före leveransen av ett fartyg, som är under byggnad, och innan tjänstgöring ombord påbörjas inställer sig på fartyget för att lära känna det och dess tekniska utrustning m.m. Allt under förutsättning att fartyget (fartygsbygget) är klassificerat till närfart/fjärrfart.
Arbete i hamn	Den som är avlönad uteslutande för fartygs istandsättande eller uppläggning eller för tillsyn eller betjäning vid fartygs uppehåll i hamn, anses inte vara anställd ombord på fartyget, och medges därför inte skattereduktion.

12.2.3.5 Skattereduktion för fastighetsskatt och för förmögenhetsskatt avseende fastighet

Genom lag (2001:906) om skattereduktion för fastighetsskatt infördes en ny skattereduktion fr.o.m. 2002 års taxering. Reduktionen gäller för dem som under hela beskattningsåret ägt och varit folkbokförd på fastighet som är småhusenhet eller småhus på lantbruksenhet. Begränsningen av skatten kan som mest ske så att den del av skatten som överstiger 5 % av inkomsten medges som skattereduktion. Vid beräkningen fastställs ett *spärrbelopp* och ett *avräkningsunderlag*. Spärrbeloppet är 5 % av summan av beskattningsbar förvärvsinkomst och överskott av kapital samt 15 % av den beskattningsbara förmögenheten exkl. småhusfastigheten till den del dess taxeringsvärde inte överstiger 3 milj. kr. Spärrbeloppet är som lägst 2 800 kr. Avräkningsunderlaget är fastighetsskatten, men högst 30 000 kr och om halv fastighets-skatt ska betalas högst 15 000 kr. Om det finns flera personer i hushållet och dessa enligt reglerna om förmögenhetsskatt ska sambeskattas så räknas eventuell reduktion ut med ledning av de sammanlagda inkomsterna etc. Se vidare broschyren Fastighets-skatt (SKV 296 utgåva 13).

Förslag finns att skattereduktion för förmögenhet ska medges den som betalar fastighetsskatt för en fastighet för vilken han – eller med honom sambeskattad för förmögenhet – medges skatte-reduktion för fastighetsskatt. Enligt förslaget ska en fastighets andel av förmögenhetsskatten beräknas genom att fastighetens andel av summa skattepliktiga tillgångar multipliceras med förmögenhetsskatten. Skattereduktionen för förmögenhetsskatten beräknas sedan efter förhållandet mellan skattereduktionen för fas-

tighetsskatten och fastighetsskatten. Riksdagen väntas fatta beslut under våren 2004 och bestämmelserna avses att tillämpas redan vid 2004 års taxering.

12.2.3.6 Skattereduktion för bredband

Enligt lagen (2001:1380) om skattereduktion för utgifter för vissa anslutningar för tele- och datakommunikation medges fastighetsägare eller näringsidkare en skattereduktion avseende bredbandsinvesteringar under åren 2001 - 2005. Ansökan görs på en särskild blankett (SKV 4508). Se vidare broschyren Skattereduktion för bredband (SKV 399 utgåva 2).

12.2.3.7 Skattereduktion för fackföreningsavgift

Den som är obegränsat skattskyldig medges en skattereduktion för fackföreningsavgift om denna avgift under året uppgått till lägst 400 kr. Reduktionen är 25 % (65 kap. 11 a § IL). Kontrolluppgift på betald avgift (exkl. avgift till arbetslöshetskassa) lämnas av fackföreningen. Beträffande avgift till utländsk fackförening och skattereduktion för person som är obegränsat skattskyldig endast en del av beskattningsåret, se 65 kap. 11 a § andra stycket och 11 c § IL.

12.2.3.8 Skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa

Fr.o.m. 2003 års taxering har avdragsrätten, i tjänst och näringsverksamhet, för avgift till arbetslöshetskassa avskaffats och ersatts med en rätt till skattereduktion med 40 % av under beskattningsåret betald avgift (65 kap. 11 b § IL). Arbetslöshetskassan lämnar kontrolluppgift på betald avgift. Om den berörde personen är obegränsat skattskyldig endast en del av året ska reduktion göras bara för medlemsavgifter som avser den tiden. Om utländsk arbetslöshetskassa, se nämnda 11 b § andra stycket och 11 c §.

12.2.3.9 Turordning m.m.

Skattereduktion sker i första hand med reduktionen för fastighets-skatt och därefter för bredband. Sedan dessa två skattereduktioner – i förekommande fall – tillgodoräknats görs skattereduktion för fackföreningsavgift, avgift till arbetslöshetskassa, sjöinkomst, allmän pensionsavgift och för underskott av kapital i nämnd ordning.

Skattereduktion sker endast mot kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt och statlig fastighetsskatt.

12.3 Juridiska personer

För juridiska personer är den statliga inkomstskatten 28 procent av den beskattningsbara inkomsten. För värdepappersfonder är skatten 30 procent.

12.4 Gemensamma bestämmelser

För att hindra att en inkomst beskattas dubbelt, d.v.s. såväl i Sverige som i annan stat, får regeringen medge befrielse helt eller delvis från statlig inkomstskatt, om ömmande omständigheter eller annars synnerliga skäl föreligger.

I lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt finns bestämmelser om avräkning av utländsk skatt för obegränsat skattskyldiga och i vissa fall även för begränsat skattskyldiga.